

*Висшето училище и детската градина –
за качество в системата на образованието
Higher School and Kindergarten – for Quality of Education System*

ЕТНОПСИХОЛОГОПЕДАГОГИЧЕСКИ ИНОВАТИВЕН МОДЕЛ НА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕТО „ДЕТЕ – УЧИТЕЛ – РОДИТЕЛ“

Цецка Илиева

Обединено детско заведение „Българче“ – Враца

Резюме. Материалът разглежда работещи и успешни интерактивни форми за взаимодействие с родителите и част от приоритетите в работата на ОДЗ „Българче“ – Враца, а именно – екологичното възпитание и приучване на децата към екологосъобразно поведение и начин на живот и формиране на европейско самочувствие и самосъзнание на основа на националните ценности. Децата в детската градина са отворени към света и това е най-подходящият момент за моделиране на детската личност, защото малките деца много често дават най-правилните отговори на въпросите за големи.

Keywords: collaboration, parents, teachers, kindergarten, pre-school education

Основната цел на предучилищното образование в България е създаването на възможност на всяко дете да развива максимално своите потребности и да се подготвя за училищно обучение чрез въвеждането му в предметната и материалната среда, ориентиране в общочовешките ценности и формиране на определени умения и навици за адаптиране към новата среда и към ученето като дейност.

Фактът, че семейството е най-близо до детето и там то овладява моделите на поведение и изгражда своята картина за света, даде основание на екипа на ОДЗ „Българче“ да търси и прилага в работата с родителите традиционни и иновационни форми на взаимодействие с цел активното им включване в дейностите и живота на детската градина, като по този начин показва сериозността и значимостта на предучилищното образование.

Екологичното възпитание и приучване на децата към екологосъобразно поведение и начин на живот и формирането на европейско самочувствие и самосъзнание на основата на националните ценности са част от приоритетите на детската градина, по които се работи съвместно с родителите. Семействата на децата се включват в отбелязване на празниците от българския фолклорен календар, в инициативи за проучване на местното фолклорно културно наследство, разбиране символиката на ястията, разпознаване на билки и приготвяне на празнични трапези.

Големият интерес на деца и родители към дейности, свързани с природата, повлиява и за решението за участие като учредители в неправителствено сдружение клуб „Приятел на Природен парк „Врачански балкан“.

От 2001 г. 5 – 6-годишните деца от детската градина са включени в секция „Планинарчета другарчета“ към клуба. Програмата на съвместната дейност е синтез от всички възможни форми на работа с децата по екологично възпитание – овладяване на знания за природата извън Държавните образователни изисквания, положителни модели на поведение сред природата, участие с учители и родители в отбелязването на природозащитни дати, кампании за почистване на природна местност, ходене по туристически маршрут, игри, забавления и труд сред природата.

В началото на учебната 2014/2015 г. родителите, децата и учителите от детската градина участват в залесяването на двора, съвместно с Регионалната инспекция за опазване на околната среда и водите, природозащитен център „Натура“ и Дирекция на ПП „Врачански балкан“. Проведена е интерактивна открита педагогическа ситуация „Приятел на прилепите“ в посетителски център „Прилепа“, местност Леденика. Децата, родителите, учителите и служителите на посетителския център заедно споделят знания и опит по темата и се забавляват с помощта на мултимедийна презентация и авторска компютърна игра „Кой къде живее в Природен парк „Врачански балкан“.

По случай 5 юни – Световен ден на околната среда, 5 – 6-годишните деца гостуваха с празнична програма в РИОСВ – Враца, и получиха подаръчен пакет от рециклирана хартия, поставен в торба за многократна употреба. Това бе и нашето послание към родителите на децата от детската градина и към нашите партньори и приятели – да ограничим използването на найлонови пликове и торби при пазаруване, за да спасим Земята!

В началото на всяка нова учебна година екипите на групите проучват мненията на родителите относно темите, които са важни за тях и провокират интереса им. След което се изготвя Програма за повишаване на педагогическите компетенции на родителите. Освен ежедневните разговори с родителите и дните за консултации в детската градина ежесечно се провеждат под различна форма съвместни дейности във всяка група. Програмата за родителите е съобразена с актуалните тенденции в предучилищното образование и със задължителната предучилищна подготовка. Независимо от тематичната насоченост на срещата родителите имат възможност за дискусия с педагогическите екипи относно въпроси, касаещи подготовката на децата за училище.

Груповите форми се организират в зависимост от предпочитанията на родителите, общите проблеми в развитието на децата или съвместното решаване на въпроси, свързани с функционирането на детската градина. Основната цел е повишаване равнището на груповата и индивидуалната компетентност относно дискутирания общ проблем. Използват се почти всички видове традиционни форми за сътрудничество с родителите – индивидуални: посещения по домовете, беседи, консултации;

групови: беседи, консултации, дискусии, практикуми, изложби и училищно настоятелство; колективни: родителски срещи, лектории, дискусии, открити ситуации, педагогически визити, демонстрация на филми на педагогическа тематика, конкурси, празници, развлечения и екскурзии. Колективните форми имат преднамерен характер, а основните цели са: обогатяване представите на родителите относно образователния процес в детската градина и училището; провокиране на активност към подкрепа (реална и психологическа) на работата в образователните институции; промяна във възпитателните ориентации и практическата им реализация.

За провокиране на интереса и повишаване педагогическата култура на родителите се използват също нетрадиционни форми и техните разновидности – делови и ролеви игри: игрово взаимодействие на родители и деца в различни видове дейности; състезание между отбора на децата и отбора на родителите; тренингови ситуации, базирани на принципите на игровата психотерапия с цел оптимизация на процеса на общуване и възпитание; Пряк телефон: форма на вербална, писмена (родителски табла) или електронна кореспонденция (e-mail, facebook); проекти, програми и фондации: разширяване на родителската ангажираност чрез реално участие на семейството в сътрудничество на национално и регионално равнище.

Участие на родителите в проекти на детската градина:

- „С твоите ръце, с моите ръце можем да помогнем на Земята“ – обмяна на педагогически опит на екологична тематика с Национален университет „Луис“ – Чикаго. Засаждане съвместно с родителите в двора на детската градина „Дървото на приятелството“ (вид червен американски дъб) – символ на обединяване усилията на децата, учителите и родителите от двете страни на Океана за спасяването на нашата планета;

- „Малки моми пръстен топат“ – програма „Живо наследство“;

- „Стара игра“ – участие в workshop за изработване на кукли от природни материали, подготовка на „домашен“ куклен театър на децата. Целта на проекта бе да се усъвършенства моделът за работа със семейства на децата от етническите малцинства;

- създаване на устойчив модел за работа на ОДЗ „Българче“ и Център за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства;

- „Провокирам те с обич!“ – участие на родителите, децата и екипа на детската градина в доброволческа акция за затревяване и засаждане на цветя и храсти в двора на детската градина, боядисване на детските уреди и оградата на детската градина;

- „Подавам ти ръка – при нас ела!“ – съвместно с Център за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства – организиране във всички структури на детската градина на „Кулинарни работилници“. Посещения на учители, деца и родители в Етнографско-възрожденски комплекс „Св. Софроний Врачански“, Природозащитен център „Натура“, пещерата Леденика и местността Извора в кв. „Кулата“ и с. Нефела;

- изработване от педагогическите екипи на Наръчник за родителя за всяка възрастова група в детската градина и филиалите в кв. „Кулата“, кв. „Бистрец“ и с. Нефела.

В началните стъпки по пътя на успешното взаимодействие у родителите имаше плахост, нюанси на недоверие, много въпроси без отговор и съмнения дали това е правилният път за обучението и възпитанието на техните деца. Но с днешна дата можем да кажем, че имаме за съмишленици, уверени и амбициозни партньори, търсещи и харесващи новото и готови да помогнат във всеки един момент.

Пълноценното взаимодействие е резултат от повишаване педагогическите компетенции на родителите и усъвършенстване на професионалните компетенции на учителите, което води след себе си успешно партньорство с останалите адресати в детската градина – директор, помощник-възпитатели и деца.

ЛИТЕРАТУРА

- Колева, И. и др. (2009). *Модели на педагогическо взаимодействие: семейство – детска градина*. София: „Просвета“.
- Колева, И. (2007). *Етнопсихопедагогика на родителя*. София: СЕГА.
- Пенев, Р. (2009). *Педагогическо образование на родителите*. София: „Даниела Убенова“.

REFERENCES

- Koleva, I. i dr. (2009). *Modeli na pedagogicheskoto vzaimodeystvie: semeystvo - detska gradina*. Sofiya: "Prosveta".
- Koleva, I. (2007). *Etnopsihopedagogika na roditelya*. Sofiya: SEGA.
- Penev, R. (2009). *Pedagogicheskoto obrazovanie na roditelite*. Sofiya: "Daniela Ubenova".

ETHNOPSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL INNOVATIVE MODEL OF INTERACTION BETWEEN “CHILD - TEACHERS – PARENTS”

Abstract. The article details successful forms of interaction and collaboration between teachers and parents as part of children's education in sustainability, ecological way of life and European values. The author demonstrates how Kindergarten “Bulgarche”, as one of its main priorities, fosters self-esteem and the sense of European citizenship, based on national identity, while developing awareness of belonging to the global community. As the kindergarten saying goes: Very often children hold the right answers to the grownups' questions.

✉ **Mrs. Tsetska Ilieva**
Kindergarten “Bulgarche”
Vratza, Bulgaria
E-mail: tsetska_75@abv.bg